

SYNCHRONISTISCHE TABEL

BETREFFENDE WIJLEN

Z. M. WILLEM III

KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE NASSAU,
GROOTHERTOEG VAN LUXEMBURG;

Grootmeester der Militaire Willems-Orde en der Orde van den Nederlandschen Leeuw; Grootmeester der Luxemburgsche Orde van de Eikenkroon; versierd met het onderscheidingsteeken voor langdurigen Nederlandschen dienst als officier; Ridder van de eerste klasse der Orde van den Gouden Leeuw van het Huis van Nassau; Grootkruis der Adolfs-Orde van Nassau; Ridder der Orde van Getrouwheid en Grootkruis der Orde van den Zaehringer Leeuw van Baden; Grootkruis der Leopolds-Orde van België; Grootkruis der Ludwigs-Orde en Commandeur der Orde van St. Hubert van Beieren; Grootkruis met de Zwaarden der Orde van Hendrik den Leeuw van Brunswijk; Grootkruis der Orde van St. Alexander van Bulgarije; Grootkruis der Dannebrog's-Orde en Ridder der Orde van den Olifant van Denemarken; Grootkruis der Orde van het Legioen van Eer van Frankrijk; Ridder der Orde van den Kousenband van Groot-Britannië; Grootkruis der Guelphen-Orde van Hannover; Grootkruis der Orde van Kamehameha I van Hawaii; Ridder van de eerste klasse der Orde van de Zeer Heilige Annonciade van Italië; Grootkruis der Orde van den Chrysanthemum van Japan; Grootkruis der Orde van Lodewijk van Keurhessen; Grootkruis der Orde van den H. Karel van Monaco; Grootkruis der Orde van St. Olaf van Noorwegen; Grootkruis der Orde van St. Stephanus van Oostenrijk; Grootkruis der Orde van den Leeuw en de Zon van Perzië; Grootkruis der Orde van den Toren en het Zwaard van Portugal; Ridder der Orde van den Zwartten Adelaar en Grootkruis der Orde van den Rooden Adelaar van Pruisen; Grootkruis der Orde van de Ster van Rumenië; Grootkruis der Orde van St. Andreas, Grootkruis der Orde van St. Alexander Newsky, Ridder der Orde van den Witten Adelaar, Ridder van de eerste klasse der Orde van St. Anna en Ridder van de eerste klasse der Orde van St. Wladimir van Rusland; Grootkruis der Orde van den Witten Valk van Saksen-Weimar-Eisenach; Grootkruis der Orde van Takovo van Servië; Grootkruis der Orde van den Witten Olifant van Siam; Ridder der Orde van het Gulden Vlies van Spanje; Grootkruis der Orde van Nichan Imtiaz van Turkije; Ridder van de eerste klasse der Orde van Verdiensten van Waldeck en Pymont; Grootkruis der Orde van de Kroon en Grootkruis der Orde van Frederik van Wurtemberg; Ridder der Seraphijnen-Orde van Zweden; —

Kolonel van het 63ste Regiment Oostenrijksche Infanterie; —

Chef van het Regiment Russische Grenadiers van Kiew; — en

Chef van het 2de Westphaalsche Regiment Huzaren n°. 11.

ERFPRINS VAN
Van 1817

- 19 Februari 1817. Geboren in het paleis
 27 Maart 1817. De Erfprins verkrijgt bij den doop in de Nederduitsch Protestantische — voor
 27 Mei 1826. De Luitenant-generaal Kwartiermeester-generaal Jean Victor baron de
 Koninklijke
 De Majoor van den Generalen staf Juste Thierry baron de Constan
 hem wordt de 1ste-Luitenant

DATUM VAN AANSTELLING IN IEDEREN MILITAIREN RANG
 EN
 OPGAVE VAN BELANGRIJKE STAAT- EN KRIJGSKUNDIGE TIJDSTIPPEN.

- Van 1827
- 19 Febr. 1827. De Erfprins wordt benoemd tot Kolonel der Infanterie en Ridder Grootkruis
 der Orde van den Nederlandschen Leeuw.
 28 Maart 1830. Gevangenneming van Diépo Negoro. Einde van den vijfjarigen Java-oorlog.
 Uitbreiding van het gouvernements-grondgebied op Java. Invoering van het
 cultuur-stelsel in Nederlandsch-Indië.
 26 Juli » Revolutie in Frankrijk.
 24 Aug. » Opstand te Brussel.
 23 tot 27 Sept. Krijgstocht van den Prins van Oranje en van Prins Frederik der Neder-
 1830. landen naar Brussel.
 27 Oct. 1830. Bombardement van Antwerpen.
 4 Nov. » Samenkomst van afgevaardigden der Grootte Mogendheden ter conferentie te
 Londen.
 24 » » De Belgen verklaren het huis van Oranje Nassau vervallen van den troon.
 5 Febr. 1831. Van Speijk vliegt met zijn kanonneerboot in de lucht.
 19 Maart » Hobeijn redt de Nederlandsche vlag bij Philippine.
 12 Juli » Koning Willem I verwerpt het protocol der 18 artikelen.
 2 tot 12 Aug. Tiendaagsche veldtocht.
 1831. Verrichtingen der Koninklijke Nederlandsche Marine op de Schelde, enz.
 4 Maart 1832. Koning Willem I verwerpt het protocol der 24 artikelen.
 22 Oct. » Engeland en Frankrijk sluiten een verdrag, volgens hetwelk eene Britsch-
 Fransche vloot onze kusten blokkeeren en een Fransch leger de Neder-
 landsche bezetting uit de citadel van Antwerpen verdrijven zal.
 15 Nov. » De Fransche troepen onder bevel van den Maarschalk Gérard trekken België
 binnen.
 29 Nov. tot Beleg van de citadel van Antwerpen en verrichtingen van de flotielje op de
 23 Dec. 1832. Schelde.
- BIJ HET MOBIELE LEGE
- 14 Aug. 1833. De zittingen der conferentie te Londen worden voor onbepaalden tijd ver-
 daagd.
 15 Nov. » Status quo.
 23 Oct. 1834. Aan den Erfprins wordt de Generaal-Majoor Bagelaar toegevoegd.
- Van 1835
- 17 Maart 1835. De Generaal-Majoor Bagelaar wordt bij Z. K. H. vervangen door den Majoor
 van den Generalen staf baron Forstner van Dambenoij.
 3 Febr. 1836. De eerste Gouvernements-Stoomboot in Nederlandsch-Indië.

ORANJE NASSAU.

tot 1840.

het Oude Hof van Brabant" te Brussel.

Maalige Augustijner — Kerk de namen van **WILLEM ALEXANDER PAUL FREDERIK LODFVIJK.**
Constant Rebecque wordt benoemd tot Opper-intendant over de opvoeding van de
Kleinzonen.

Rebecque de Villars aangesteld tot Gouverneur der jonge Prinsen;
P. F. Rigot toegevoegd.

TEGENWOORDIG GEWEEST

BIJ

MERKWAARDIGE GEBEURTENISSEN.

tot 1833.

- 23 Juli 1831. Wapenschouwing over een gedeelte van het mobiele leger te Rijen.
24 Aug. » Aanbieding te 's Gravenhage door den Prins van Oranje aan den Koning van
het bij Hasselt veroverde metalen geschut.
29 » » Wapenschouwing op de Woenselsche heide nabij Eindhoven.
30 » » » te Rijen.
5 Mei 1832. Opening van de groote Oosterdok-sluis te Amsterdam.
26 Juni » De Erfprins doet in de legerplaats van Rijen dienst als luitenant bij de
Eerste Compagnie van het Eerste Bataljon der Afdeeling Grenadiers.
13 Juli » Uitreiking van het Metalen Kruis in de legerplaats van Rijen.
10 Dec. » De Erfprins bezichtigt de verdedigingslinie tusschen Steenberg en Heusden,
en brengt een brief des Konings, bestemd voor Generaal Chassé, bevel-
hebber op de citadel van Antwerpen, naar het fort Bath.

IN 1833 EN 1834.

- 4 April 1833. Aflegging van geloofsbelijdenis door den Erfprins op het paleis „het Oude
Hof" te 's Gravenhage.
23 Juni » Uitreiking van de Citadel-Medalie op de Gorselsche heide.
17 Dec. » Reis naar St. Petersburg.
25 Nov. 1834. Ingeschreven als student aan de hoogeschool te Leiden.

tot 1840.

- 4 Mei 1836. Met den Prins van Oranje naar Engeland.

- 19 Aug. 1837. Verovering van Bondjol.
- 19 Febr. 1838. De Erfprins wordt benoemd tot Generaal-Majoor en Commandant van de Eerste Brigade der Eerste Divisie Infanterie.
- 13 Maart » Opheffing der Koloniale Marine.
- 26 » » Koning Willem I treedt toe tot het protocol der 24 artikelen.
- 19 April 1839. De conferentie te Londen onderteekent de tractaten van afscheiding tusschen Nederland en België. Een deel van Limburg wordt als een Hertogdom bij den Duitschen Bond gevoegd.
- 15 Juli » Ontbinding van het leger te velde.
- 20 Sept. » Opening van den (eersten) ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Haarlem.
- 4 Sept. 1840. Herziening van de Grondwet.
- 7 Oct. » Uitbreiding van het Nederlandsch gezag op Sumatra's Westkust tot Singkel.
Koning Willem I doet afstand van den troon.
Koning Willem II aanvaardt de regeering.

PRINS VAN
Van 1840

- 28 Nov. 1840. De Prins van Oranje wordt benoemd tot Luitenant-Generaal en Inspecteur-Generaal van het wapen der Infanterie.
- 6 Maart 1844. De vrijwillige leening van 127 millioen volteekend.
- 22 Dec. 1845. Naar aanleiding van een daartoe door Z. K. H. aan Zijne Majesteit gericht verzoek wordt aan den Prins van Oranje eervol ontslag verleend uit de betrekking van Inspecteur-Generaal der Infanterie.
- 28 Juni 1846. Eerste expeditie tegen Bali.
- 24 Febr. 1848. De revolutie herschept Frankrijk in een Republiek.
- 13 Maart » Volksbewegingen te Berlijn en te Weenen.
- 7 Juni » Tweede expeditie tegen Bali.
- 3 Nov. » Afkondiging van de gewijzigde Grondwet.
- 13 » » Aandrang tot herziening en bezuiniging van de defensie.
- 10 Dec. » Lodewijk Napoleon gekozen tot President van de Fransche Republiek.
- 13 Febr. 1849. Koning Willem II opent de Vergadering der nieuw gekozen Staten-Generaal.
Aanvang van een nieuw tijdperk voor de staatkundige ontwikkeling der natie.
- 17 Maart » Dood van Koning Willem II te Tilburg.
- 21 » » Proclamatie van Koning Willem III aan het volk.

- 22 Mei 1837. De Erfprins legt bij het verlaten van de Leidsche hoogeschool examen af, te 's Gravenhage ten paleize van den Prins van Oranje.
De Erfprins reist onder den naam van „Graaf van Buren” naar Zuid-Duitschland, Wurtemberg en Italië.
- 20 Febr. 1838. Installatie in den Raad van State.
- Mei en Juni 1838. Reis naar Pruisen en Oostenrijk.
- 2 Aug. 1838. De Erfprins aanvaardt te Rijen het bevel zijner Infanterie-Brigade.
- 15 Oct. » Bijwoning voor de eerste maal van de opening der Vergadering van de Staten-Generaal.
- 30 Nov. » Viering te Scheveningen van de vijf-en-twintigjarige terugkomst van het huis van Oranje in Nederland.
- April 1839. De Erfprins als Brigade-Commandant in de versterkte stelling van Boxtel.
- 18 Juni » Gehuwd te Stuttgart met H. K. H. **Sophia** Frederika Mathilda, Prinses van Wurtemberg.
- 4 Sept. 1840. Geboorte te 's Gravenhage van Prins **Willem** Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik. — Vier geslachten van Oranje.

ORANJE. tot 1849.

- 28 Nov. 1840. Inhuldiging van Koning Willem II te Amsterdam.
1842. De Prins van Oranje in Luxemburg.
- 15 Sept. 1843. Geboorte van Willem Frederik **Maurits** Alexander Hendrik Karel, Prins der Nederlanden.
1844. Reis van HH. KK. HH. de Prins en de Prinses van Oranje naar Italië.
- 17 Nov. 1845. Onthulling van het ruitersstandbeeld van Prins Willem den Eerste in het Noordeinde te 's Gravenhage.
1848. De Prins van Oranje woont alle zittingen van den Raad van State bij.
- 5 Juni 1848. Onthulling van het standbeeld van Prins Willem den Eerste op het Plein te 's Gravenhage.

BELANGRIJKE STAAT- EN KRIJGSKUNDIGE TIJDSTIPPEN.		TEGENWOORDIG GEWEEST BIJ MERKWAARDIGE GEBEURTENISSEN.	
22 Maart 1849. Koning			
22 Maart 1849.	Het ministerie Donker Curtius-Rijk-Voet-Baud (van den Bosch (1))-Lightenvelt-de Kempnaer-van Heemstra-Mutsaers-van Bosse. Streven naar wijziging en vermindering van het leger.	22 Maart 1849.	Wapenschouwing te 's Gravenhage. De Koningin Weduwe Anna Paulowna en Koning Willem III hechten een lauwerkrans aan het vaandel van het Regiment Grenadiers en Jagers.
	Mr. J. J. Rochussen, Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Oost-Indië.	12 Mei »	Inhuldiging des Konings te Amsterdam.
23 » »	Dagorder des Konings aan het leger.	15 » »	Intocht van HH. MM. te 's Gravenhage.
1 April »	Derde expeditie tegen Bali.		De Koning naar den brand op de Leuvenhaven te Rotterdam.
16 » »	Omtrekking en stormenderhandsche verovering van Djaga-raga. Het 7de Bataljon wordt versierd met de Militaire Willems-Orde.		
25 Mei »	Operatiën tegen Kloukong en Karang-Assem. De Generaal-Majoor Michiels sneuvelt bij Kasoemba.		
12 Juni »	De oproerige vorsten van Bali onderwerpen zich aan 's Konings gezag.		
1 Nov. »	Het ministerie Thorbecke-Lucas (Enslie)-van Spengler-(Forstner van Dambenoij)-Pahud-van Sonsbeek (van Zuijlen van Nijeveld)-Nedermeijer Ridder van Rosenthal-(Strens)-van Bosse.		
Febr. 1850.	Watervloed in Gelderland en in Noordbrabant.	4 Oct. 1850.	De Koning benoemt Prins Hendrik der Nederlanden tot Stadhouder in het groothertogdom Luxemburg.
9 Aug. »	Ontbinding der Tweede Kamer van de Staten-Generaal.		
10 Sept. »	Vermeestering van Pamangkat op Borneo's Westkust. In 1854 is de macht der Chineezen aldaar vernietigd.		

(1) De aanvulling van elk Kabinet is vermeld door de tusschen haakjes geplaatste namen der Ministers.

VOORNAAMSTE WETTEN EN BESLUITEN.

ALGEMEENE WETGEVING.

MILITAIRE WETGEVING EN VERORDENINGEN.

KONING WILLEM III aanvaardt de Regeering.

		8 April 1849.	Aan Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden in HdZ. hoedanigheid als Veldmaarschalk het oppertoezicht opgedragen over de verschillende wapenkorpsen van het leger, enz.
		14 en 22 Aug. en 10 Sept. 1849.	Reorganisatie van de artillerie, de genie en de cavalerie.
12 April 1850.	Nieuwe postwet.	29 Maart 1850.	Invoering van de zware cavalerie-sabel bij het 1ste, bij het 2de en bij het 3de Reg. Dragonders.
4 Juli »	Nieuwe kieswet.		Reorganisatie van het korps Mariniers.
6 » »	Provinciale Wet.	10 April »	Inrichting van het Comité van defensie.
19 » »	Invoering van een geregelde stoomvaartgemeenschap in Ned.-Indië.	8 Aug. »	Gelijkstelling van vreemde en nationale vlag; opheffing van het monopolie van Nederlandschen scheepsbouw voor de Kon. Ned. Marine, enz.
28 » »	Wet op het Nederlandschap.	2 Sept. »	Opheffing van de landswerf te Rotterdam. De opleiding der adelborsten voor de Kon. Ned. Marine wordt overgebracht van Medenblik naar de Kon. Milit. Academie te Breda.
5 Aug. »	Wet op het recht van enquête.		
8 » »	Scheepvaartwetten.	21 Nov. »	Reorganisatie der infanterie-bataljons tot vier linie-compagnieën (gewapend met slaggeweren) en één tirailleur-comp. (met slagkernbussen).

12 Mei 1851.	Mr. Duijmaer van Twist, Gouv.-Gen. van Nederlandsch Oost-Indië.	25 Aug. 1851.	Geboorte van Prins Willem Alexander Karel Hendrik Frederik te 's Gravenhage.
1851 tot 1859.	Verschillende expeditiën tot uitbreiding van het Nederlandsch gezag in de Palembangsche binnenlanden. Sinds 1859 heerscht aldaar rust.		
1852.	De droogmaking van het Haarlemmermeer wordt voleindigd.		
2 Dec. »	Napoleon III, Keizer der Franschen.		
7 Maart 1853.	Herstel van de bisschoppelijke hiërarchie in Nederland.	4 Sept. 1853.	De Koning stelt den Prins van Oranje in de legerplaats van Zeist aan het leger voor als Eerste-Luit- <i>à la suite</i> bij het Reg. Grenadiers en Jagers.
19 April »	Het ministerie van Hall-Enslie (de Smit van den Broecke)-Forstner van Dambenoy-Pahud (Mijer)-Donker Curtius-van Reenen-van Rappard-Lightenvelt (Mutsaers)-van Doorn (Vrolik). De April-beweging. Ontbinding der Tweede Kamer van de Staten-Generaal. Aanleg van den eersten onderzeeschen telegraaf-kabel.		Z. K. H. wordt tevens benoemd tot Luitenant ter Zee 2de Klasse.
31 Jan. 1854.	Oprichting van het Kon. Ned. Meteorologisch Instituut te Utrecht.	23 Maart 1854.	Onthulling van het standbeeld van Koning Willem II op het Buitenhof te 's Gravenhage.
28 Maart »	Frankrijk en Engeland, verbonden met Turkije, verklaren den oorlog aan Rusland. De kina wordt op Java geplant.	7 Juli »	Vijf-en-twintigjarige herdenking der oprichting van het Regiment Grenadiers en Jagers op het Huis ten Bosch nabij 's Gravenhage.

			23 Dec. 1850.	Oprichting van het Instructie-bataljon te Kampen. Organisatie van de militaire administratie.
2 Mei 1851.	Wet omtrent de amortisatie der nationale schuld.		23 Juni 1851.	Nieuwe bepalingen betreffende de samenstelling van het Departement van Oorlog.
3 » »	Wet op de pensioenen voor burgerlijke ambtenaren.		28 Aug. »	Wetten tot regeling van de bevordering, het ontslag, en het op pensioen stellen der officieren van de land- en van de zeemacht.
29 Juni »	Gemeente-Wet.		28 » »	Wetten regelende de pensioenen bij de land- en de zeemacht.
28 Aug. »	Wet op de onteigening ten algemeene nutte.		26 Sept. en 17 Oct. 1851.	Reorganisatie van den geneeskundigen dienst en van den plaatselijken staf.
26 Oct. »	Oprichting der Koninklijke Academie van Wetenschappen te Amsterdam.		27 Dec. 1851.	Reorganisatie der Cavalerie, elk regiment krijgt een depot.
7 Maart 1852.	Wet op de elektrische telegraphie.		22 Jan. 1852.	De degens der officieren door sabels vervangen.
29 Nov. »	Regeling van den dienst bij de rijks-telegraaf.		14 Febr. »	Commissie voor de zeemacht.
			7 Sept. »	De slagkernbus wordt vervangen door het tirailleur-geweer. — Dit komt eerst op 4 Sept. '55 in gebruik.
			10 » »	Uitbreiding en vermeerdering van de beweegbaarheid der veldartillerie.
			19 Nov. »	Nieuwe formatie van het korps Mariniers.
			30 » »	Reorganisatie van den geneeskundigen dienst bij Z. M. Zeemacht.
			31 Dec. »	Invoering van de brigade-formatie bij de cavalerie.
10 Sept. 1853.	Regeling van het toezicht op de kerkgenootschappen.		10 April 1853.	Wijziging van het Departement van Oorlog.
14 Dec. »	Regeling van het muntwezen in Nederlandsch West-Indië.		23 Juli »	Wijziging van het onderwijs bij de korpsen infanterie.
25 » »	Beschikking omtrent de geographische opname van het eiland Java.		28 » »	Reorganisatie van de veldartillerie.
			2 Aug. »	Nieuwe samenstelling van het Nederlandsch-Indische leger en regeling van de defensie der koloniën.
			2 Sept. »	Veranderde formatie der Koninklijke Marechaussee. Oprichting der pyrotechnische werkplaatsen te Soerabaja.
1 Mei 1854.	Nieuw muntstelsel voor Nederlandsch Oost-Indië.		1854 en 1855.	Herziening van de bewapening en de uitrusting der vestingen.
29 Juni »	Afschaffing van onteerende schavotstraffen.		10 Febr. 1854.	Oprichting van het vaste korps van mindere schepelingen.
2 Sept. »	Wet tot vaststelling van het reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië.		15 Maart »	Afschaffing van den steek der officieren.
			17 April »	Reorganisatie der Jagers te paard tot drie eskadrons en één depot.
			28 Juni »	Wet betreffende de misdrijven door het krijgsvolk te lande gepleegd.
			26 Juli »	Besluit tot aanstelling van adel-

Maart 1855.	Groote watervloed in Gelderland, in Noordbrabant en in Utrecht.	5 tot 19 Maart 1855.	De Koning op het tooneel van den watersnood; is in levensgevaar aan de Spees en in het Schansche Gat. Z. M. lenigt door moedig voorbeeld, door hulp en invloed de nationale ramp.
		28 Mei »	De Koning-Groothertog legt den eersten steen aan het gedenkteeken bij Dalheim in Luxemburg.
30 Maart 1856.	Vrede van Parijs.	27 Aug. 1856.	Herinneringsfeesten der oud-strijders van 1830 en '31. Onthulling van het monument »de Eendracht'' op den Dam te Amsterdam.
22 Mei »	Pahud, Gouv.-Gen. van Ned. O.-I.		
23 Juni »	Het ministerie van der Bruggen-Lot-sy-Forstner van Dambenoij (van Meurs)-Mijer-Gevers van Endegeest-Simons (van Rappard)-van Rappard (Wiardi Beckman)-van Romunde-Vroliek.		
Juni »	Expeditie naar Tomori op de oostkust van Celebes.		
Juli »	Expeditie naar de Lampongsche districten.		
27 Nov. »	Herziening van de Grondwet voor Luxemburg.		
Dec. »	Eerste electro-magnetische telegraaf op Java.		
30 Maart 1857.	De Generaal-Majoor van Swieten sluit een tractaat van vrede en vriendschap met den Sultan van Atjeh.	17 Juni 1857.	Vijf-en-twintigjarige vereeniging der officieren, verdedigers van de citadel van Antwerpen. De Prins van Oranje versiert op een wapenschouwing te 's Gravenhage het vaandel van het 7de Regiment Infanterie met de citadel-medalje van den Generaal Chassé.
Sept. »	Tuchtiging van den Regent van Takaip en den Radja van Lidak op Timor.		
1 Febr. 1858.	De Sultan van Siak stelt zijn Rijk onder Nederlandsch gezag.	3 Sept. 1858.	De Koning benoemt den Prins van Oranje tot Generaal-Majoor en Commandant van de Reserve-Brigade.
16 Maart »	Het ministerie van Tets-Lotsij-van Meurs (de Casembroot)-J. J. Rochussen-van Goltstein-Boot-Boscha-van Romunde-van Bosse. De Koning en Hertog Adolf van Nassau stichten de Huis-Orde van den Gouden Leeuw van Nassau.		
6 Sept. »	Expeditie naar Djambi.		
Nov. »	Verovering van Retch door de Kon. Ned. Marine.		

			borsten der 3de klasse.
		4 Oct. 1854.	Invoering van een nieuw model sabel bij de cavalerie.
		18 Nov. »	Invoering van de getrokken karabijn.
		15 Dec. »	Reorganisatie van de administratie bij Z. M. Zeemacht.
22 April 1855.	Wet op de ministeriële verantwoordelijkheid.	20 Febr. 1855.	Nieuw exercitie-reglement voor de Infanterie (vervangt dat van '15).
22 » »	Regeling van het recht van vereniging en vergadering.	12 Juli »	Bij de troepen te voet wordt de rok vervangen door de korte jas.
		14 » »	Nieuwe organisatie van de artillerie, stapel- en constructie-magazijnen te Delft.
			Invoering van lichter paardentuig bij de bereden artillerie.
		3 Oct. »	Nieuwe formatie van het Bondscontingent enkel uit het Regiment Jagers te paard, voortaan het 5de Regiment Dragonders.
		3 Juli 1856.	De Prins van Oranje als Luit. ter Zee 2de klasse aan boord van Z. M. stoomschip Merapi naar den Atlantischen Oceaan.
		4 Aug. »	De grenadier-muts door schacot vervangen.
		22 Nov. »	Gedeeltelijke vervanging van het kruisledergoed bij de infanterie door het gordelstelsel.
		25 Dec. »	Wijziging van den vétérinairdienst.
12 Juni 1857.	Verdragen met Denemarken tot afkoop van den Sondtol.	25 April 1857.	Oprichting van het Kon. Inst. voor de marine te Willemsoord.
13 » »	Wet op de zeevisscherijen.		Uitbreiding van den aanbouw van schroefstoomschepen bij de Kon. Ned. Marine.
13 Aug. »	Wet tot regeling van het lager onderwijs.	1 Aug. »	De Prins van Oranje als Kapitein-Luitenant aan boord van Z. M. schroefstoomschip Groningen naar de Middellandsche Zee.
		12 Nov. »	Aanvulling van de landmacht in West-Indië.
5 Nov. 1858.	Instelling van een Rijks-commissie en van provinciale bureau's voor statistiek.	In 1858.	Oprichting van lichte veldbatterijen in Nederlandsch-Indië.
			Aanvang van den bouw van drijvende batterijen (Begin van pantsering).

10 Jan. tot 6 Dec. 1859.	Expeditiën naar Boni onder den Generaal-Majoor Steinmetz en den Luitenant-Generaal van Swieten. Het gewest Sindjai wordt in bezit genomen, en Aroe Palakka erkend als leenvorst van Boni.	5 en 7 Mei 1859.	De Koning houdt wapenschouwingen te 's Gravenhage.	24
28 April » 1859 tot 1863.	Frankrijk, met Sardinië verbonden, in oorlog met Oostenrijk. Verrichtingen der land- en zeemacht in Bandjermasin, welk Rijk onder 's Konings bestuur wordt gebracht.	13 Juli 1859.	De Koning bestemt zijn landgoed Bronbeek tot Koloniaal-Militair Invaliden-huis.	
1 Jan. 1860.	Afschaffing van de slavernij op Java en Banda.	6 Maart 1860.	Zijne Majesteit bevordert den Prins van Oranje tot Luitenant-Generaal.	18
22 Febr. »	Het ministerie Godefroi-Lotsij-de Casembroot-J. J. Rochussen (Cornets de Groot van Kraaijenburg)-graaf van Zuijlen van Nijevelt (van der Goes van Dirksland)-van Heemstra-Bosscha (Jolles)-Mutsaers-van Hall.			
Sept. »	Onlusten in Ceram.			
Jan. en Febr. 1861.	Doorbraken in den Bommelerwaard, bij Babberich, bij Leeuwen en elders in Gelderland, in Noordbrabant en in Utrecht.	24 Jan. tot 9 Febr. 1861.	De Koning naar het tooneel van den watersnood. Z. M. verkeert bij Tiel in levensgevaar.	19
22 Febr. 1861.	Watersnood op Java.	13 Maart »	De Prins van Oranje wordt benoemd tot Inspecteur van het wapen der Cavalerie.	
12 Maart »	Het ministerie van Heemstra-Huysen van Kattendijke-de Casembroot-Loudon-bn. van Zuijlen van Nijevelt-Godefroi-Jolles-Strens-van Tets.	22 Oct. »	De Koning legt te Zutphen den eersten steen van de eerste spoorwegbrug in ons land, en wijdt daarmede den aanleg in van Staatsspoorwegen.	

24 Aug. 1859.	Wet houdende bepalingen omtrent het gebruik der spoorwegen.	11 Febr. 1859.	Invoering van chevrons en van de gouden medalje voor langdurigen trouwen dienst.
		20 April »	Wijziging der infanterie-sabels tot het tegenwoordige model.
		29 Mei »	Formatie van het Bondscontingent, het 5de Reg. Dragonders, op 5 Eskadrons en 1 depot.
		1 Juli »	De geheele infanterie wordt bewapend met het getrokken geweer n°. 1. Dit wordt in Mei 1860 in gebruik gesteld bij het leger, in 1863 bij de Kon. Ned. marine.
		8 » »	Buitengewone opkomst van twee lichtingen der militie.
		16 Oct. »	Regeling der pensioenen voor weduwen en toelagen voor weezen van officieren van het Indische leger.
		2 Nov. »	Oprichting van de pyrotechnische school te Delft.
		24 » »	Regeling van de bevordering, enz. der officieren van de landmacht in Ned.-Indië.
			Regeling van de pensioenen en gagementen bij de landmacht in Ned.-Indië.
		1 Dec. »	Opening van de rijsschool — in 1861 rij- en hoefsmidschool — te Venlo.
18 Aug. 1860.	Wet tot aanleg van spoorwegen voor rekening van den Staat.	27 Jan. 1860.	Opheffing van het brigade-verband bij de cavalerie.
		17 Febr. »	Reorganisatie van den geneeskundigen dienst.
		25 » »	Indeeling van het Rijk in zeven militaire afdeelingen. De brigade-indeeling bij de infanterie wordt opgeheven.
		29 » »	Oprichting van den artillerie-transporttrein.
		April »	Algemeene invoering van nieuw model, zwart ledergoed bij de infanterie.
		24 Juli »	Oprichting van een depot bij het Regiment Grenadiers en Jagers.
		21 Aug. tot 20 Sept.	Eerste groote troepenvereeniging in de legerplaats bij Milligen.
			Invoering van nieuw bergartillerie-materieel in Nederlandsch-Indië.
19 Aug. 1861.	Wet tot afdamming van de Ooster-Schelde.	Van 20 Mei 1861 tot 22 Juni 1864.	Invoering van getrokken bronzen kanonnen van 8 cM. tot veldgeschut, 12 cM. L., 12 cM. K. en 16 cM. L.
		19 Aug. 1861.	Wet betreffende de Nationale Militie (waarbij de zeemilitie).
		16 » »	Parlementaire enquête naar den staat der zeemacht.
		29 » »	Reorganisatie van het koloniaal-werfdepot.

19 Oct. 1861.	Bn. Sloet van de Beele, Gouv. Gen. van Nederlandsch Oost-Indië.	25 Aug. 1861.	Prins Alexander der Nederlanden wordt benoemd tot Tweede-Luitenant <i>à la suite</i> bij de Bataljons Jagers van het Reg. Grenadiers en Jagers.
31 Jan. 1862.	Het ministerie Thorbecke-Huyssen van Kattendijke-Blanken-Uhlenbeck (Fransen van de Putte)-van der Maesen de Sombreff (Cremers)-Olivier-Jolles-Meeussen-Betz (van Bosse).		
7 Mei » Mei 1863.	Enschedé door brand vernield. Expeditie naar Nias.	19 Febr. 1863.	De Prins van Oranje wordt bevorderd tot Generaal der Infanterie en tot Luitenant-Admiraal bij de Kon. Ned. Marine.
1 Juli »	Afschaffing van de slavernij in West-Indië.		
11 » »	De Kapitein-Luitenant ter zee jhr. de Casembroot forceert op Z. M. stoomkorvet <i>Medusa</i> den doorgang van de straat Simonoseki in Japan.	17 Nov. »	Viering van het vijftigjarig bestaan van Neerland's onafhankelijkheid. De Koning legt den eersten steen voor het Nationaal gedenkteeken in het Willemspark te 's Gravenhage.
1 Febr. 1864.	Oorlog van Oostenrijk en Pruisen met Denemarken.	18 Juni 1864.	Vijf-en-twintigjarig huwelijk des Konings.
5 en 6 Sept. 1864.	Het Hollandsch eskader onder het bevel van den Kapitein ter zee de Man neemt schitterend deel aan de krijgsverrichtingen ter heropening van de straat Simonoseki in Japan.	21 » »	Onthulling van het gedenkteeken »de Faam'' in het Loo-park te Apeldoorn ter gedachtenis aan 's Koning's optreden gedurende den watersnood in 1861.
In 1865.	Veepest in Nederland.	27 Juni 1865.	Nationaal feest te Leiden ter eere van oud-strijders van de jaren 1813 en 1815, en ter viering van het halve eeuwfeest der Militaire Willem's-Orde.
Sept. en Oct.	Expeditie naar de Oostkust van Sumatra tot bestraffing der vorsten van Asahan, Serdang, enz.		
9 Febr. 1866.	Het ministerie Geertsema-Pels Rijcken-Blanken-Fransen van de Putte-Cremers-Pické-van Bosse.		
1 Juni »	Het ministerie Heemskerk-Pels Rijcken-van den Bosch-Mijer (Trakrannen en Hasselman)-graaf van Zuijlen van Nijvelt-Borret (Wintgens)-graaf R. J. Schimmelpenninck. Expeditie naar en inlijving van de nog onafhankelijke Pasoemalanden.		
23 Juni »	Oorlog van Pruisen en Italië tegen Oostenrijk. De Koning handhaaft Neerland's recht tot afdamming van de Ooster-Schelde.		

18 April 1862.	Regeling van den geographischen dienst in Nederlandsch Oost-Indië.	4 Maart 1862.	Nieuwe afstandswijzer voor het Kon. der Nederlanden.
21 » »	Opheffing der departementen voor de zaken van eerediensten.	11 Mei »	Oprichting van de artillerie-instructie-compagnie te Schoonhoven.
24 Jan. 1863.	Wet tot doorgraving van Holland op zijn smalst, tot verbetering van den Rotterdamschen waterweg naar zee, enz.	In 1863.	Het kanon van 12 cM. IJ. wordt voorzien van een bronzen voering om het tot trekken geschikt te maken.
2 Mei »	Wet tot regeling van het middelbaar onderwijs.		
27 Juni »	Gelden toegestaan ter pantsering van oorlogsschepen.		
6 Juli »	Wet betreffende den aanleg van den spoorweg Samarang-Vorstenlanden.		
6 » »	Wet tot afkoop van den Schelde-tol.		
1 Nov. »	Wet tot stichting van een paleis voor de Staten-Generaal.		
23 April 1864.	Vaststelling van de comptabiliteitswet tot regeling der wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië.	25 Maart 1864.	Regeling van den topographischen dienst in Ned.-Indië.
		3 Juni »	Benoeming eener commissie voor de kustverdediging.
9 Jan. 1865.	Gelden toegestaan tot aanbouw van het ramtorenschip „de Prins Hendrik der Nederlanden“.	5 Mei 1865.	Wijziging der uniform van de infanterie.
1 Juni »	Geneeskundige wetten.	10 » »	Instelling van een onderscheidings-teeken voor de krijgsverrichtingen van 1813—1815 (Zilveren Kruis).
2 Nov. »	Regeling betreffende de statistische opneming van Nederlandsch Oost-Indië.	19 Juli »	Regeling betreffende de vrijwillige oefening in den wapenhandel.
28 Febr. 1866.	Afschaffing van de straf van rottingslagen voor misdrijven en politie-overtredingen in Ned. Oost-Indië.	24 Maart 1866.	Invoering van de attila bij de cavalerie.
10 Juni »	Afkondiging van het wetboek van strafrecht voor Europeanen in Ned.-Indië.	7 Mei »	Invoering van de tegenwoordige kleeding voor de artillerie.
		14 Sept. »	Oprichting der commissie van proefneming bij de artillerie.
		16 Nov. »	Wet betreffende de inkwartieringen, enz.
		30 Dec. »	Nieuwe organisatie der zeemacht in Ned.-Indië.
			Vervanging van den officiers-gesp door het kruis voor langdurigen dienst als officier.

23 Aug. 1866.	De vrede van Praag. Limburg wordt vrij van den Duit- schen Bond. Het Hertogdom Nassau wordt inge- lijfd bij Pruisen.			
28 Sept. »	De Noord-Duitsche Bond. Ontbinding van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.			
28 Dec. »	Mr. Mijer, Gouv. Gen. van Ned. O.-I.			
5 Mei 1867.	Tractaat met Engeland tot ruiling van grondgebied op de kust van Guinea.	18 Jan. 1867.	De Koning benoemt Prins Alexander der Nederlanden tot Luitenant ter Zee 2de klasse <i>à la suite</i> bij de Kon. Ned. marine.	30 19
1 » »	De Koning-Groothertog noodigt de grootte mogendheden, die in 1839 over Luxemburg beschikten, uit tot een conferentie te Londen.	26 Oct. »	Onthulling van het standbeeld van Gijsbert Karel van Hogendorp te Rotterdam.	
11 » »	Het tractaat tot collectieve garanti- en der onzijdigheid van Luxem- burg behoudt den vrede in Europa. De Ooster-Schelde wordt afgedamd.			
3 Jan. 1868.	Ontbinding van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.			
4 Juni »	Het ministerie Fock-Brocx-van Mul- ken-de Waal-Roest van Limburg- van Lilaar-van Lijnden van San- denburg-Luijben (van Lilaar)-van Bosse.			
Sept. en Oct. 1868.	Onderdrukking van een opstand te Bandjar op Bali door den Kolonel de Brabant.			
2 tot 10 Nov. 1868.	Ongeregeldheden te Rotterdam.			
10 Nov. 1869 tot 11 Jan. 1870.	Tuchtiging van Commendah op Afri- ka's westkust.	17 Nov. 1869.	Onthulling van het Nationaal Geden- teeken in het Willemspark 'sGravenhage.	7 9
17 Nov. 1869.	Opening van het Suez-kanaal.			

30 April 1867.	Gelden toegestaan tot aanbouw van monitors.	24 Jan. 1867.	Het getrokken geweer n°. 1 wordt getransformeerd tot achterlaadgeweer stelsel-Snider, en in den loop van het jaar in gebruik gesteld bij het leger, eveneens bij de Kon. Ned. marine.
19 Juli »	Instelling eener Nederlandsche vereeniging tot hulp aan zieke en gewonde krijgslieden in tijd van oorlog.	24 Febr. »	Kolbaks en sabeltassen bij de cavalerie ingevoerd.
		7 Maart »	Instelling van de eeresabel hier te lande als in Ned.-Indië.
		5 April »	Oprichting van de normaal-schiet-school te 's Gravenhage.
		10 » »	Nieuwe indeeling van het Rijk in vier militaire afdeelingen.
		8 Mei »	Nieuwe formatie van de infanterie. Opheffing van het 5de Regiment Dragonders, het Bonds-contingent. De overige regimenten cavalerie worden veranderd in Huzaren.
			Uitbreiding van de veldartillerie. Oprichting eener torpedo-compagnie. De benaming van compagnie bij de bereden artillerie wordt vervangen door die van batterij.
			Reorganisatie van het Korps pontonniers.
		12 » »	Oprichting van weerbaarheids-vereenigingen.
2 Jan. 1868.	Herstel van de Departementen voor de zaken van eerediensten.	15 Febr. 1868.	Voorschriften bij spoedig opkomend oorlogsgevaar.
		8 Mei »	Nieuwe samenstelling van de dienstdoende en de rustende schutterijen.
		28 Juni »	Prins Frederik der Nederlanden wordt op het daartoe door Z. K. H. gedaan verzoek eervol ontheven van het in HdZ. hoedanigheid als Veldmaarschalk opgedragen toezicht op de verschillende wapens.
		25 Juli »	Opheffing der tirailleur-compagnieën.
		8 Aug. »	Reorganisatie van den generalen staf. Oprichting van de stafschool.
		15 Sept. »	Opheffing van de werf te Vlissingen.
		17 » »	Opheffing der Kweekschool te Utrecht en opleiding van militaire geneeskundigen bij het garnizoenshospitaal te Amsterdam.
7 April 1869.	Wet betreffende de maten, gewichten en weegwerktuigen.	19 Febr. 1869.	Instelling van het eereteeken voor belangrijke krijgsverrichtingen.
9 » »	Afschaffing van het dagbladzegel.	25 » »	Invoering der tegenwoordige kleef-

19 Juli 1870.	Frankrijk verklaart den oorlog aan Pruisen.	29 April 1870.	De Koning legt den gedenksteen in de groote schutkolkmuren der Oranje-sluizen te Amsterdam.
4 Sept. »	Ondergang van het Tweede Fransche keizerrijk. De eerste vaartuigen kiezen zee langs den Nieuwen Rotterdamschen waterweg.	17 Oct »	Onthulling van het standbeeld van den admiraal Piet Hein te Delfshaven.
1 Jan. 1871.	Opening van de telegraphische verbinding tusschen Java en Europa.	22 Aug. 1871.	De overblijfselen der gesneuvelde officieren bij de verdediging der citadel van Antwerpen worden overgebracht naar het kerkhof te Ginneken.
3 » »	Het ministerie Thorbecke-Brocx-Booms (Engelvaart en Delprat)-van Bosse-Gericke van Herwijnen-Jolles-Blussé.		
18 » »	Proclamatie van het Duitsche Keizerrijk.		
25 Febr. »	Afstand der kust van Guinea aan Engeland.		
10 Mei »	Vrede van Frankfurt aan de Main. Afdlamming van het Sloe.		
2 Nov. »	Het Sumatra-tractaat met Engeland.		

26 Mei 1869.	Regeling van het Rijksonderwijs in de beeldende kunsten.	15 Maart en 11 Sept. 1869.	ding voor de opperofficieren. Wijzigingen in het wetenschappelijk onderricht bij de infanterie en bij de cavalerie.
		7 April »	Invoering der tegenwoordige kleding bij de Kon. marechaussee. Oprichting der compagnieën-hospitaalsoldaten.
		17 Juli »	Wet tot regeling van het onderwijs aan de Kon. Mil. Academie.
		31 » »	Invoering van een nieuw troepen-zadel bij de cavalerie.
20 Juli 1870.	Regeling van agrarische aangelegenheden in Nederlandsch Oost-Indië.	12 Jan. 1870.	Invoering van de Getr. II. kanonnen van 24 cM.
14 Sept. »	Regeling van de suiker-cultuur. Hervorming van het bestuur van de Preanger-regentschappen.	20 » »	Prins Alexander der Nederlanden gaat als Luitenant ter Zee 2de klasse te Napels aan boord van Z. M. schroefstoomschip de Valk.
17 » »	Afschaffing van de doodstraf.	22 Mei »	Invoering van het klein kaliber achterlaadgeweer, stelsel de Beaumont; sinds 19 Febr. 1872 algemeen in gebruik gesteld bij het leger, eveneens bij de Kon. Ned. marine. (Dit geweer heet later model 1871).
29 Oct. »	Nadere regeling van de behandeling der zaken betreffende de eerediensten.		Invoering van de achterlaadkarabijn, stelsel Remington, bij de cavalerie, de genie en de Kon. marechaussee.
			Opheffing der schadelijke vestingen; een meer geconcentreerd verdedigingstelsel wordt aangenomen.
		16 Juli tot 17 September.	Maatregelen ter handhaving van de neutraliteit.
			De Prins van Oranje is opperbevelhebber van het leger te velde.
			Prins Hendrik der Nederlanden wordt bestemd tot opperbevelhebber van de vloot.
		22 Sept. 1870.	De Prins van Oranje wordt eervol van het opperbevel over het leger te velde ontheven.
		20 Oct. »	Reorganisatie van het koloniaal werfdepot.
29 Dec. 1871.	Gelden toegestaan tot aanbouw van stoomkanonneerbooten (type Stauch).		

1 Jan. 1872.	Mr. Loudon, Gouv.-Gen. van Ned. O.-I.	1 April 1872.	Herenking van Neerland's drie honderdjarige onafhankelijkheid sedert de Spaansche overheersching.
6 Juli »	Het ministerie Geertsema-Brocx (van Erp Taalman Kip)-graaf van Limburg Stirum (Weitzel)-Fransen van de Putte-Gericke van Herwijnen-de Vries-van Delden.		De Koning legt den eersten steen van het gedenkteeken en het asyl voor oude en verminkte zeelieden te Brielle.
12 Juli tot 6 November.	Krijgsverrichtingen in Deli.		
26 Maart 1873.	De Gouverneur-Generaal van Ned. Oost-Indië verklaart den oorlog aan den Sultan van Atjeh.	23 Mei 1873.	Onthulling van het gedenkteeken te Heiligerlee.
8 April »	Landing der eerste expeditie en vermeerstering der strandversterkingen te Atjeh.	8 Sept. »	Opening van de nieuwe havenwerken te Vlissingen.
10 April »	Verovering van den missigit.	11 Sept. »	Onthulling van het gedenkteeken te Brielle.
14 » »	De Generaal-Majoor Köhler sneuvelt.	8 Oct. »	De Koning legt den sluitsteen der fondamenteen voor het beeld der overwinning, de „Alcmaria Victoria", te Alkmaar.
29 » »	Terugkeer der expeditie. Blokkade van Atjeh.		
14 Nov. »	Vertrek der tweede expeditie naar Atjeh onder het bevel van den Luitenant-Generaal van Swieten.		
8 Dec. »	Landing bij Pedro-punt.		
9 » »	Verovering der linie van Tiban.		
25 » »	Hardnekkige strijd bij Lemboe. Het vaandel van het 3de veldbataljon wordt versierd met het ridderkruis der Mil. Willems-Orde (Kon. Besl. 24 Maart '77).		
29 » »	Tuchtiging van Pedir.		
6 Jan. 1874.	Verovering van den missigit.	11 tot 15 Mei 1874.	Feestviering bij 's Konings vijf-entwintigjarige regeering.
23 » »	De kraton van Atjeh — Kota Radja — wordt in bezit genomen.	21 Mei 1874.	De Koning legt den eersten steen voor de nieuwe brug over de Maas van Rotterdam naar Fijenoord.
12 Febr. »	Tocht naar Bital.		
15 » »	Tocht naar Ketapang Doewa.	3 Oct. »	Herenking van het drie honderdjarige ontzet van Leiden.
26 April »	De Luitenant-Generaal van Swieten keert met de hoofdmacht terug naar Java. Kolonel Pel militair tevens civiel bevelhebber te Atjeh.	30 Nov. »	Onthulling van het gedenkteeken te Ginneken ter eere der in 1832 op de citadel van Antwerpen gesneuvelde officieren.
27 Aug. »	Het ministerie Heemskerk-van Erp Taalman Kip-Weitzel (Enderlein, Klerck en Beijen)-van Goltstein (Mees)-van der Does de Willebois-van Lijnden van Sandenburg-van der Heim.		
31 Dec. »	Inneming van Longbatta (Atjeh).		
26 Maart 1875.	Mr. van Lansberge, Gouv.-Gen. van Nederlandsch Oost-Indië.	8 Febr. 1875	Viering van het driehonderdjarig bestaan der hoogeschool te Leiden.
15 Juni »	Aanleg van Staatsspoorwegen op Java.		
29 » »	Inwijding van den Willems-toren te Dillenburg.		
23 Juli »	Inwijding van den lichttoren op Poeloe Bras (Atjeh).		
26 Dec. »	Aanvang van den 70-daagschen tocht in de VI, IV, IX en XXVI Moekim te Atjeh.		

6 Mei 1872.	Afkondiging van een strafwetboek voor inlanders in Ned. Oost-Indië.	8 April 1872.	Wijziging der organisatie van den generalen staf.
4 Dec. »	Wet tot voorziening tegen besmettelijke ziekten.		
21 Mei 1873.	Uitbreiding der Staatsspoorwegen.	26 Maart 1873.	Indeeling van het leger in divisien en brigades, aanwijzing van bezettingstroepen, enz. Invoering van het achterlaadgeweer de Beaumont bij het Ned.-Indische leger.
		2 Juli »	Invoering van het Getr. bronzen kanon van 12 cM. K (ort) A (chterlaad).
		31 Oct. »	Opheffing van het reserve-kader.
		13 Nov. »	Instelling van milicien-korporaals en -onderofficieren.
8 Juli 1874.	Wet tot regeling van de uitoefening der veertsenijkunst.	9 April 1874.	Invoering van het Getr. Br. achterlaadkanon van 8 cM. als veldgeschut ter vervanging van het Getr. Br. voorlaadkanon van 8 cM.
19 Sept. »	Wet tot het tegengaan van overmatigen arbeid en verwaarloozing van kinderen.	18 » »	Wet tot regeling en voltooiing van het vestingstelsel.
		12 Mei »	Instelling van de Atjeh-medalje.
		10 Juli »	Invoering van geweren tot kamerschietoefeningen.
		4 Sept. »	Invoering van de revolver bij de cavalerie.
16 Jan. 1875.	Machtiging tot aanbouw van torpedobooten.	3 Febr. 1875.	Verdeeling van het rijk in artillerie- en geniecommandementen.
9 April »	Herziening van de spoorweg-wetgeving.	26 Maart »	Indeeling van het Rijk in vijf militaire afdeelingen.
10 Nov. »	Opheffing van de provinciale gerechtshoven en instelling van nieuwe gerechtshoven.	28 Juli »	Organisatie der Krijgsschool voor officieren.
12 Dec. »	Reglement voor den dienst van den Rijkstelegraaf.	Aug. en Sept.	Eerste divisie-manoevres op groote schaal. Aanvang van een nieuw oefenings-tijdperk voor het leger.

13 Febr. 1876.	Verovering van de VI, IV en IX Moekim.	1 Nov. 1876.	Opening van de haven van IJmuiden.
24 » »	Dood van Generaal-Majoor Pel te Pango.		
	Verovering van Koeala Gighen en Kota Pohama.		
Mei »	Afschaffing der slavernij op Sumatra's westkust.		
Sept. »	De Generaal-Majoor Wiggers van Kerchem bezet Lampong, Tjadé, Silang en Kadjoe.		
6 Nov. »	Generaal-Majoor Diemont brengt Tandjong Semantoh en Simpang Olim ten onder.		
Jan. 1877.	Vermeestering der noordkust van Groot-Atjeh van Koeala Gighen tot Kroeng Raja.	20 Jan. 1877.	De Prins van Oranje wordt op HdZ. verzoek aan den Koning eervol ontheven uit de betrekking van Inspecteur der cavalerie.
April »	Vermeestering van Analaboe.		
23 April »	Rusland verklaart den oorlog aan Turkije.	18 Febr. »	Prins Alexander der Nederlanden wordt bevorderd tot Generaal-Majoor bij den grooten staf van het leger, en tot Schout-bij-nacht à la suite bij de Kon. Ned. marine.
Mei »	Expeditie naar Langsar en Modjopahit ter oostkust van Atjeh.		
Juli »	Expeditie naar Simpang Olim.		
Aug. »	Onderwerping van Samalangan ter Noordkust van Atjeh door den Kolonel van der Heijden.	3 Juni »	Dood van Hare Majesteit Koningin Sophia Frederika Mathilda op het Huis ten Bosch te 's Gravenhage.
3 Nov. »	Het ministerie Kapeijne van de Copello-Wichers-De Roo van Alderwerelt (Den Beer Poortugael)-van Bosse (van Rees)-van Heeckeren van Kell-Smidt-Gleichman-Tak van Poortvliet.	24 en 31 Aug. 1877.	Wapenschouwingen te 's Gravenhage.
13 Jan. 1878.	Kolonel van der Heijden wordt benoemd tot Gouverneur van Atjeh en onderhoorigheden.		
7 Mei »	Eerste tocht van de »Willem Barendsz» naar het Noorden.		
1 Juni »	Eeuwfeest van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.		
Juni »	Expeditie naar Gedoeng.		
14 Juli »	De Kon. Ned. Marine bombardeert Pasangan ter noordkust van Atjeh.		
23 » »	Veldtocht naar de XXII en XXVI Moekim.		
14 Jan. 1879.	Dood van Prins Hendrik der Nederlanden op het Lustslot Walferdingen in Luxemburg.	6 Jan. 1879.	De Koning verleent aan Prins Hendrik der Nederlanden, Admiraal der vloot, den titel van Veldmaarschalk bij het leger.
	Inlijving van de landschappen Silindong, Padang-Lawas, Pangkalan, Kota Baroe, enz. bij het Gouver-	7 » »	Zijne Majesteit hertrouwt met H. K. H. Adelheid Emma Wil-

28 April 1876.	Wet tot regeling van het hooger onderwijs. Inrichting van het »Athenaeum Illustre» te Amsterdam tot universiteit.	22 Febr. 1876.	Uitbreiding van de veldartillerie.
12 Oct. »	Overeenkomst tot verbinding van de Nederlandsche en de Pruisische kanalen.	21 Juni »	Invoering van de cavaleriesabel n°. 1.
		18 Juli »	Voorziening der infanterie van pionier-gereedschappen.
		16 Sept. »	Instelling der permanente militaire spoorwegcommissie.
6 Nov. 1877.	Instelling van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid.	27 Jan. 1877.	Oprichting van de pupillenschool te Nieuwersluis.
		14 Febr. »	Instelling van het onderscheidings-teeken voor langdurigen, ijverigen en trouwen dienst van mindere geëmployeerden enz. bij de inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht.
		29 Maart »	Wijziging der wet van 14 Sept. 1866 betreffende de inkwartieringen, enz.
		30 Mei »	Intrekking en vervanging der wet van 17 Juli 1869, inhoudende regeling van het onderwijs bij de Kon. Mil. Academie.
		8 Sept. »	Instelling van het eere-teeken voor eervolle vermeldingen.
17 Aug. 1878.	Herziening der wet van 13 Augustus 1857 tot regeling van het lager onderwijs.	11 Jan. 1878.	Invoering van de Stalen Getr. achterlaad kanonnen van 24 cM., 15 cM. en 12 cM.
25 Dec. »	Herziening der geneeskundige wetten.	16 » »	Invoering van karabijnen tot kamerschietoefeningen.
		27 Febr. »	Indeeling van het Rijk in acht verdedigingsstellingen.
		9 Maart »	Uitbreiding van het bataljon mineurs en sappeurs.
		6 April »	Oprichting van de artillerie-schiet-school.
		13 » »	Nieuwe regeling der opleiding van onderofficieren en minderen tot officier.
			Instelling van een inspectie voor het militair onderwijs.
		27 » »	Invoering van cadetten- en pupillen geweren.
		13 Dec. »	Oprichting van centrale en garnizoensmagazijnen van kleeding, enz.
22 April 1879.	Wettelijke regeling der tienjarige algemeene volkstellingen.	4 Maart 1879.	Machtiging tot remonteering der cavalerie met Hongaarsche paarden.
10 Mei »	Opheffing van de statistische opening van Java.	28 Juni »	Wijziging van het Departement van Oorlog.
	Vaststelling van den werkkring van het kadaster in Ned.-Indië.	14 Nov. »	Wijziging van het Crimineel Wetboek en het Reglement van krijgs-

24 Maart 1879.	nement van Sumatra's Westkust. Verovering van missigit Indrapoeri (Atjeh).		helmina Theresia, derde dochter van den Prins van Waldeck en Pymont, geboren 2 Augustus 1858 te Arolsen.
9 Juni »	Innemings van Gléiëng (Atjeh).		
11 » »	Dood van Prins Willem van Oranje te Parijs.	21 tot 28 April 1879.	Verblijf van HH. MM. te Amsterdam. H. M. de Koningin opent het Koninginne-dok.
1 Juli »	Veldtocht in de XXVI Moekim.		
19 Aug. »	Het ministerie van Lijnden van Sandenburg (W. F. Rochussen)-van Erp Taalman Kip-Reuther-van Goltstein (de Braauw)-Modderman-Six (Pijnacker Hordijk)-Vissering (van Lijnden van Sandenburg)-Klerck.	28 April 1879.	Intocht van H. H. M. M. te 's Gravenhage.
22 Nov. »	Tweehonderdjarig bestaan van de artillerie-inrichtingen te Delft.	22 Sept. »	Vijftigjarig bestaan van het Regiment Grenadiers en Jagers.
Juli 1880.	Tweede expeditie naar Samalangan.	31 Aug. 1880.	Geboorte van Prinses Wilhelmina Helena Pauline Maria te 's Gravenhage.
		12 Oct. »	Doopplechtigheid van Prinses Wilhelmina in de Willemskerk te 's Gravenhage.
11 Maart 1881.	Organisatie van het bestuur van het gewest Atjeh en onderhoorigheden.	22 Aug. 1881.	Vijftigjarige herdenking van den Tiendaagschen veldtocht, en hulde van den Koning aan het Nederlandsch-Indische leger op het kasteel 't Loo.
8 April 1881 tot 1888.	Inlijving van Bataksche landschappen bij het Gouvernement van Sumatra's Westkust, op aandrang der bevolking.		
12 April 1881.	's Jacob, Gouv. Gen. van Ned. O.-I.		
8 Sept. »	Dood van Prins Frederik der Nederlanden op het Huis de Paauw onder Wassenaar.		

20 Sept. 1879.	Vrijverklaring der slaven in Ternate.		tucht voor het krijgsvolk te lande en te water. Geheele afschaffing van lijfstraffen bij de Kon. Ned. Marine.
25 Mei 1880.	Wet tot instelling eener Rijks-post-spaarbank. Wet tot dierenbescherming.	19 April 1880	Nieuwe instructiën voor de verschillende militaire autoriteiten.
		15 Mei »	Invoering van de revolver bij de bereden artillerie.
		2 Aug. »	Wet tot regeling, enz. van den militairen geneeskundigen dienst bij de landmacht.
		15 » »	Reorganisatie van den militairen geneeskundigen dienst bij de landmacht.
		21 » »	Bepalingen omtrent de benoeming van reserve-officieren van gezondheid bij de landmacht.
		26 » »	Invoering der tegenwoordige samenstelling van het Departement van Oorlog.
		7 Sept. »	Wijziging van de instelling, enz. der militaire ziekeninrichtingen.
		21 » »	Invoering van het Stalen Getr. kanon van 8 cM. Eerste oefeningen in den velddienst op ruimere schaal door cavalerie en rijdende artillerie.
		25 Oct. »	Nieuwe voorschriften betreffende de voeding van den soldaat.
		30 » »	Opleiding van studenten en van militieplichtigen tot reserve-officier van gezondheid.
		11 Dec. »	Wijziging der genie-sabels tot het tegenwoordige model.
3 Maart 1881.	Vaststelling van het wetboek van strafrecht.	13 Febr. 1881.	Machtiging tot remonteering van de cavalerie met Iersche paarden.
28 Juni »	Wet tot beteugeling van openbare dronkenschap.	14 » »	Nieuwe militaire indeeling van het Rijk, reorganisatie der verschillende wapens en diensten.
28 » »	Regeling van het auteurs-recht.		Opheffing van het 1ste Reg. Huzaren en oprichting van het Eskadron ordonnansen.
29 Juli »	Vaststelling van het kanaal van Amsterdam naar de Merwede.	14 Febr. »	Oprichting van de instructie-compagnie der vestingartillerie, de instructie-batterij bij het Reg.

27 Dec. 1881.	De herbouwde missigter hoofdplaats Kota Radja wordt in het bezit der bevolking gesteld.		
Dec. 1882.	Tuchtiging van Samalangan en Pangsangan.	25 April 1882.	Reis van HH. MM. naar Engeland.
23 April 1883.	Het ministerie Heemskerk-Geerling (van Erp Taalman Kip, Gericke en Tromp)-Weitzel-van Bloemen Waanders (Sprenger van Eijk)-van der Does de Willebois (Karnebeek)-du Tour van Bellinchave-Grobbée (Bloem)-van den Berch.	1 Mei 1883.	De Koning opent de Internationale en Koloniale Tentoonstelling te Amsterdam.
20 Mei en 27 Aug.	Vulkanische uitbarstingen op het eiland Krakatau in straat Soenda	In 1883.	Samenkomsten van den Koning met Koning Leopold II van België te Spa, op 't Loo, te Amsterdam en te Brussel.
1 Oct. 1883.	Aanleg van den Deli-spoorweg.		
8 Nov. »	De Radja van Tenom voert de schipbreukelingen van het Engelsche stoomschip »Nisero» gevankelijk naar het binnenland.		
5 Jan. 1884.	Expeditie naar Tenom.	12 Mei 1884.	Vijf-en-dertigjarige gedenkdag van 's Konings troonbeklimming.
12 Febr. »	Viering van het zeventigjarig bestaan van het 3de Regiment Huzaren te 's Gravenhage.		
Maart »	Betrekkingen aangeknoopt met de Zuid-Afrikaansche Republiek aan de Vaal.		
11 April »	Van Rees, Gouv.-Gen. van Ned. O.-I.		
21 Juni »	Dood van Prins Alexander der Nederlanden, Prins van Oranje , te 's Gravenhage.		
Oct. 1884 tot Sept. 1885.	Onlusten in de Westerafdeeling van Borneo.		
5 Oct. 1884.	Ontbinding der Staten-Generaal (tot wijziging van art. 198 der Grondwet).		
4 Nov. »	Onthulling van het standbeeld van den Koning-Groothertog Willem II te Luxemburg.		
1 Jan. 1885.	Vrijverklaring der slaven op het gouvernements-gebied van Bali.		
1 Maart »	Voltooiing der geconcentreerde stelling in Groot-Atjeh.		
1 Nov. »	Vestiging van het Nederlandsch bestuur over geheel Madoera.		
7 Mei 1886.	Ontbinding van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.		
20 Juni »	Expeditie naar Rigas ter westkust		

			Rijd. art., de compagnie werklieden en het korps torpedisten.
6 Febr. 1882.	De triangulatie van Java voltooid. Opheffing van den geographischen dienst in Ned.-Indië.	30 Juli 1881.	Invoering van de compagnies-karren.
17 Mei »	Geleidelijke vermindering van persoonlijke diensten op Java en Madoera.	12 Juni 1882.	Invoering van het Br. Getr. kanon van 10 cM. en van de Getr. mortieren van 15 en 10 cM.
11 Juli »	Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee.		
9 Maart 1883.	De triangulatie van Sumatra wordt opgedragen aan den topographischen dienst.	16 Maart 1883.	Bepalingen en voorschriften omtrent de organisatie, garnizoensindeeling en mobilisatie van het leger.
11 Mei »	Benoeming eener Staatscommissie tot herziening van de Grondwet.	14 Juli »	Benoeming eener Staatscommissie tot samenwerking van de landen de zeemacht.
		8 Sept. »	Vorming van militie-kader bij alle korpsen der landmacht.
27 April 1884.	Regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen.	10 Mei 1884.	Verstrekking op ruime schaal van topographische kaarten aan het leger.
24 Juli »	Wijzigingen in het lager onderwijs.	25 Juli »	Nieuwe samenstelling enz. van de artillerie-cursus-compagnie te Delft.
2 Aug. »	H. M. de Koningin wordt benoemd tot Regentes van het Koninkrijk, wanneer de Koning vóór meerderjarigheid van Prinses Wilhelmina kome te overlijden.		
24 Juli »	Wijziging der regeling van het hooger onderwijs.		
		18 April 1885.	Wijziging der wet betreffende de bevordering der officieren bij de zeemacht.
		24 April »	Nieuwe territoriale indeeling van het Rijk.
			Regeling van het bevel in de Nieuwe Hollandsche Waterlinie en in de stelling van Amsterdam.
		4 Aug. »	Besluit betreffende de bestemming, getalsterkte en samenstelling der schutterijen.
		29 Maart 1886.	Oprichting van drie compagnieën voor den dienst op de pantserforten.

	van Atjeh.		
12 tot 18 April 1887.	De April-feesten.	19 Febr. 1887.	Viering van 's Konings zeventigsten geboortedag.
13 Aug. 1887.	Ontbinding der beide Kamers van de Staten-Generaal.		
11 Sept. en 6 November.	Aanvallen te Edi afgeslagen.		
2 Oct. 1887.	De vijand bij Kota-Radja Bedil verdreven.		
15 Nov. »	Afkondiging van de Herziene Grondwet.		
20 April 1888.	Het ministerie Mackay (de Savornin Lohman)-Dyserinck-Bergansius-Keuchenius (Mackay)-Hartsen-Ruijs van Berenbroeck-Godin de Beaufort-Havelaar.		
9 Juli »	Onlusten te Tjilegon (Bantam) onderdrukt.		
29 Sept. »	Mr. Pijnacker Hordijk, Gouv.-Gen. van Nederlandsch Oost-Indië.		
15 Nov. »	Verdrag met het onafhankelijke landschap Wadjo (Celebes).		
4 April 1889.	De Raad van State aanvaardt bij ziekte des Konings het koninklijk gezag.	12 Mei 1889.	Proclamatie des Konings bij gelegenheid van HdZ. veertigjarige regeering.
11 » »	Hertog Adolf van Nassau aanvaardt het Regentschap in het Groot-Hertogdom Luxemburg.		
April en Mei.	Expeditie naar Edi		
2 Mei 1889.	De Koning hervat de regeering.		
26 Juli »	Gevecht bij Kota Tocankoe (Groot-Atjeh).		
Dec. 1889 tot Oct. 1890.	Tin-onderzoek op het eiland Flores, met militairen bijstand.		

		Maart 1886.	De terreinopneming op Java is voltooid.
		13 Mei »	Invoering van het tegenwoordige reglement voor het weduwen- en weezenfonds der militaire officieren bij de zeemacht.
			Oprichting van het remonte-depot te Milligen.
		1 Juni »	Opheffing der Inspectie van het militair onderwijs.
		7 Juli »	Oprichting der militaire school te Haarlem.
		1 Nov. »	Overplaatsing van de rij- en hoefsmidschool van Venlo naar Amersfoort.
6 Sept. 1887.	Wet tot aanleg van een spoorweg voor rekening van den Staat in het Gouvernement van Sumatra's Westkust naar de Ombiliën-kolenvelden.	In 1887.	Wijziging van het ledergoed bij de infanterie volgens het jukstelsel.
		10 Jan. »	Invoering van het Br. Getr. kanon van 15 cM. K.
		14 Febr. »	Wijziging van eenige artikelen van het crimineel wetboek betreffende desertie in tijd van vrede.
		9 April »	Nieuw kazerneerings-reglement.
		11 Mei »	Instelling van een permanent technisch-comité voor artillerie- en geniezaken.
14 Sept. 1888.	Wet tot regeling der voogdij over H. K. H. Wilhelmina Helena Pauline Maria, Prinses der Nederlanden, voor het geval van minderjarigheid bij Hare komst tot den Troon. Hare Majesteit de Moeder-Voogdes wordt ter zijde gestaan door een Raad van Voogdij.	28 Mei 1888.	Alle veldeskadrons huzaren worden voorzien van pionier-gereedschappen.
		10 Juni »	Benoeming eener Staatscommissie tot voorbereiding der regeling van het leger.
		24 Aug. »	Machtiging tot transformatie van het geweer M. 1871 tot geweren M. ⁷¹ / ₈₈ .
			(In 1889 wordt de 2de Divisie Infanterie, in '90 de 1ste Divisie en in '91 de 3de Divisie daarmede bewapend).
5 Mei 1889.	Wet tot tegengaan van overmatigen en gevaarlijken arbeid van jeugdige personen en van vrouwen.	2 Febr. 1889.	Verslag der Staatscommissie tot regeling van de levende strijdkrachten.
28 Oct. »	Wet tot nadere regeling van den dienst en het gebruik van spoorwegen, met beperkte snelheid.		Instelling eener commissie voor Indische Marine-aangelegenheden.
8 Dec. »	Gedeeltelijke herziening der wet van 17 Augustus 1878 tot regeling van het Lager onderwijs.	9 April »	Regeling van het bevel in de stelling van den Helder, en in de stelling van de Monden der Maas en van het Haringvliet.
		18 Mei »	Statuten voor de weduwen- en weezenkas der officieren van de landmacht.
		26 Juli »	Verlenging van den diensttijd voor de lichte der landmacht 1884 en der zee-militie 1885.
		16 Oct. »	Wetsontwerp betreffende het gebruik van eigendommen tot het voorbereiden en het stellen van mili-

- 5 Jan. 1890. Verrassing van Kota Toankoe.
- April en Juni. Expeditie naar Edi.
- 30 Oct. 1890. De Raad van State aanvaardt op nieuw het koninklijk gezag.
- 6 Nov. » Hertog Adolf van Nassau aanvaardt op nieuw het Regentschap in het Groothertogdom Luxemburg.
- 14 » » Benoeming van H. M. de Koningin tot **Regentes van het Koninkrijk** voor den tijd, dat Z. M. buiten staat zal zijn de regeering waar te nemen.
- 20 » » Beëdiging van H. M. de Koningin als **Regentes van het Koninkrijk**.

23 November 1890. Dood van Z. M. Koning

19 J
24 F
9 M
26
18 J
22
12 A

WI

		4 Nov. 1889.	taire inundatiën. Nieuwe samenstelling van het wapen der Kon. marechaussee.
		In 1890.	De vestingartillerie en de torpedisten worden van geweren voorzien.
19 Jan. 1890.	Wet houdende voorbereidende maatregelen tot het verkrijgen van de noodige kennis, enz. voor eventuele aanvulling van de sociale wetgeving.	23 Maart »	Instelling eener commissie van de zee- en landmacht voor de verdediging van het vaderland aan de zeezijde.
21 Febr. »	Regeling van den werkkring en de bevoegdheid van de inspecteurs van den arbeid.	5 April »	Regeling van het bevel in de stelling van het Hollandsch Diep en het Volkenrak.
9 Mei »	Wetten tot regeling der pensioenen voor burgerlijke ambtenaren, en voor hunne weduwen en weezen.	27 » »	Ontwerp-wet regelende den staat van oorlog en van beleg.
» »	Wet houdende verbodsbepalingen tegen het dragen van wapenen.	10 Mei »	Nadere wijziging der wet van 14 Sept. 1866 betreffende de inkwartieringen, enz.
26 » »	Algemeen reglement voor den dienst en het vervoer op de spoorwegen.	22 Juni »	Ontwerp-legerwet.
18 Juli »	Wijziging der wet van 24 Juni 1854 tot regeling der pensioenen van de mindere geëmployeerden, enz. bij de inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht.	19 Juli »	Verlenging van den dienstdtijd voor de lichten der landmacht 1884 en '85 en der zee-militie 1886.
22 » »	Bekrachtiging der overeenkomsten met verschillende spoorwegmaatschappijen.	21 » »	Algemeene regeling van het militair onderwijs bij de landmacht, voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken.
12 Aug. »	Aanwijzing betreffende de verkiesbaarheid tot lid der Eerste Kamer van de Staten-Generaal.	3 Aug. »	Wijziging der vredes-organisatie van het leger.
		24 » »	Bepalingen tot oprichting eener koloniale reserve.

18 **WILLEM III op het kasteel 't Loo te Apeldoorn.**

F. DE BAS,
Luitenant-Kolonel der Huzaren.

's Gravenhage, 10 December 1890.